

GÖTEBORGS UNIVERSITET

UNIVERSITETSRANKINGEN FRÅN QS 2011

Resultat för Göteborgs universitet

Magnus Gunnarsson/Avdelningen för analys och utvärdering

PM 2011:07

Diarienummer S 2011/81

PM

Introduktion

QS World University Rankings produceras årligen sedan 2004 av analysföretaget QS¹. Fram till och med 2009 gjordes detta på beställning av Times Higher Education, och listan var då känd under namnet THES. Sedan 2010 samarbetar dock THE med ett annat företag om universitetsranking. Det är mycket oklart hur stort intresse QS-listan kommer att attrahera när den är självständig från Times Higher Education.

Våren 2010 avstod Göteborgs universitet från att leverera underlag till QS-rankingen, vilket gjorts tidigare år. Det främsta skälet var den omfattande kritik om bristande tillförlitlighet och transparens som riktats mot QS och som låg till grund för att THE avbröt samarbetet. Ett annat skäl var att inrapporteringen kräver en betydande arbetsinsats, i kombination med att sannolikheten bedömdes som stor för att den största delen av rankingens genomslag skulle komma att tas över av den nya rankinglistan från Times Higher Education. Det har dock visat sig att QS-rankingen lyckades behålla mycket av sitt genomslag, och därför lämnade Göteborgs universitet 2011 rankinguppgifter till QS (liksom till Times Higher Education och Shanghai Jiao Tong).

Placeringar

Nio svenska lärosäten finns med på QS-rankingen, och deras placering under åren visas i tabell 1 nedan.

TABELL 1. DE SVENSKA LÄROSÄTEN SOM FINNS ELLER FUNNITS MED PÅ QS UNIVERSITETSRANKING.

Lärosäte	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ¹
<i>Uppsala universitet</i>	180	111	71	63	75	62	83
<i>Lunds universitet</i>	180	122	106	88	67	72	86
<i>Stockholms universitet</i>	227	261	246	239	215	168	178
<i>Kungliga tekniska högskolan</i>	196	172	192	173	174	150	180
<i>Göteborgs universitet</i>	190	284	276	258	185	183	184
<i>Chalmers</i>	166	147	197	162	198	204	202
<i>Umeå universitet</i>	329	311	299	299	318	297	273
<i>Handelshögskolan i Stockholm</i>	359	207	273	280	257	-	-
<i>Linköpings universitet</i>	445	322	371	401-500	401-500	389	-

¹ För 2011 är ännu endast namnen på de 300 översta lärosätena publicerade.

Tabellen ovan visar att listan är tämligen instabil – flera lärosäten ändrar sin placering markant från ett år till ett annat.

Man kan notera att Umeå universitet är det enda svenska lärosäte som tydligt förbättrat sin position i år. Göteborgs universitet och Chalmers har tämligen oförändrade placeringar, medan Uppsala universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, samt Kungliga tekniska högskolan försämrar sina placeringar 10-30 platser. En analys av de underliggande indikatorerna ger för handen att Kungliga tekniska högskolan och Uppsala universitet har tappat mest i indikatorn Employer Reputation, och Lunds universitet har tappat

¹ Namnet kommer från efternamnen på företagets två grundare Nunzio Quacquarelli och Matthew Symonds.

mest i indikatorerna Employer Reputation och Academic Reputation. Det är alltså anseendeundersökningarna som har fallit sämre ut för dessa lärosäten, och med tanke på dessa undersökningars metodologiska brister (se nedan) kan förändringarna betraktas som mätfel. Umeå har spottat upp sig rejält i indikatorerna Citations per Faculty samt Faculty per Student; det är oklart vad detta beror på.

Indikatorer och datakällor

Rankingen är byggd med sex indikatorer.

1. Academic Reputation (40% vikt).

Den tyngsta komponenten i rankingen är en enkätundersökning riktad till akademiker om vilka lärosäten de anser är bäst.² Vi känner inte till den exakta svarsfrekvensen, men allt pekar på att den är mycket låg. 2009 var antalet respondenter ca 3500, och antalet inbjudna akademiker uppskattas till ca 200 000. Dessa hämtas till största delen från prenumerantregistret för förlaget *World Scientific* i Singapore. Ett mindre antal hämtas från IBIS, en databas över akademi- och bibliotekskontakter, samt från QS egna register (tidigare respondenter, personer som anmält sig, personer som universitetet anmält).

QS har fått utstå hård kritik för den låga svarsfrekvensen, och de har arbetat mycket för att få upp sina siffror. 2011 påstår de sig ha nästan 34 000 svar, men det är oklart om detta är 34 000 svar från 2011, eller om de har aggregerat svarsmängden från flera föregående år, vilket är en metod de har använt tidigare.

2. Employer Reputation (10% vikt)

Detta är en annan enkätundersökning om vilka lärosäten som har bäst rykte, riktad till arbetsgivare. Antalet inbjudna och antalet respondenter för denna undersökning är höljd i dunkel, men gissningsvis är svarsfrekvensen inte mycket bättre än för akademikerenkäten, eftersom QS då troligen skulle ha berättat om detta. QS hävdar att 2011 års undersökning bygger på nästan 17 000 svar, men det är oklart om detta är aggregerat under flera år eller helt nya svar.

3 & 4. International Faculty (5%) och International Students (5%)

Dessa indikatorer mäter andelen utländska anställda och andelen utländska studenter. Informationen hämtas från frågeformulär riktade till lärosätena själva och från andra tillgängliga källor (webbsidor, statistikmyndigheter, etc.). Vi vet inte vilka uppgifter som använts för vilka lärosäten.

5. Faculty Student (20%)

Antalet anställda per student. Informationen hämtas på samma sätt som för indikator 3 och 4.

² Egentligen är frågan vilka *andra* lärosäten de anser är bäst; man får inte "rösta" på sitt eget lärosäte.

6. Citations per Faculty (20%)

Antalet citeringar per anställd. Ingen fältnormering av citeringarna görs, vilket betyder att indikatorn lutar kraftigt mot medicin och naturvetenskap. Citeringsinformationen hämtas från publiceringsdatabasen Scopus och personalinformationen på samma sätt som indikatorerna 3 och 4.

Diskussion

Times Higher Education (THE) fick utstå mycket kritik för den rankinglista som nu går under namnet QS, och de valde att byta leverantör och att arbeta om rankingen från grunden. Den kritik som riktades mot den gamla listan (QS) kvarstår: enkätundersökningarna är inte representativa, anseendeindikatorerna har orimligt stor vikt, avsaknaden av fältnormering gör medicin och naturvetenskap starkt gynnade i citeringsindikatorn, och uppgifterna om anställda och studenter är mycket svåra att jämföra både inom och mellan olika utbildningssystem³.

Vilka åtgärder skulle Göteborgs universitet kunna vidta för att avancera på QS-rankingen? Eftersom anseendeundersökningarna har så stor vikt bör insatser för att avancera riktas mot den indikatorn. Det handlar då om att på olika sätt stärka varumärket Göteborgs universitet, framförallt bland akademiker.

³ Utbildningsintensiva lärosäten får lägre värden på indikatorerna *Faculty per Student* och *Citations per Faculty* än forskningsintensiva lärosäten, oavsett kvaliteten på deras forskning eller undervisning.